

[Valdemar Sørensen.]

er det derfor, at Bygninger, opførte under den kommende Lov, ikke faar retslig Sikkerhed for en uforandret Tilværelse ud over, hvad der er foreneligt med forsvarlige Samfundshensyn. Jeg kunde endda have ønsket, at Loven havde rakt et Stykke bagud, idet jeg ikke ser nogen fornuftmæssig Grund til, at man ved en Lovbestemmelse som denne om 75 Aar kondemnerer Bygninger, der er opført i 1939, eller faar Ret til at kondemnere dem, naar der samtidig i Byen eksisterer Bygninger, slidte gennem Aarhundreders Brug, om hvilke vi ved, at de kan og rimeligvis vil staa endnu om de 75 Aar. Vi vil saaledes tæt ved hinanden kunne have liggende nye, gode Bygninger, om hvilke Loven siger, at de nu er hjemfaldne, og ældgamle Bygninger, som Loven ikke kan naa paa anden Maade end ved Anvendelse af Lovgivningen om Særing af usunde Boliger.

Jeg kan ikke indse, at det er noget uberettiget Indgreb i Ejendomsraadigheden, om denne Bestemmelse i Loven indtog samtlige Bygninger i København under sig, saaledes at den Virkning, den faar paa Kapitalinvesteringen henad den Tid, hvor Kondemneringsbestemmelsen skal til at træde i Virksomhed, er en saadan, at det bliver lettere og billigere at komme til at sanere de gamle Dele af Byen, end det ellers vil blive. Jeg ved naturligvis godt, at al retslig Fornemmelse af Ejendomsraadighed rejser sig mod noget saadant, men jeg vil gøre opmærksom paa, at netop fordi disse Kræfter hidtil har været de stærkeste i Byggeloven, netop derfor ligger København med de usunde Kvarterer, Byen i Dag ligger med.

Et andet Punkt i Lovforslaget, jeg finder det rigtigt at sige nogle Ord om, er Fordelingen af Bestemmelserne mellem den egentlige Lov og den i § 5 omtalte Bygningsvedtægt. Saavel af Lovforslaget som af Bemærkningerne til det fremgaar det klart, at den højtærede Indenrigsminister ønsker at forbeholde Loven ikke saa lidt af det, Kommunalbestyrelsen havde tænkt sig flyttet over til Vedtægten. I denne Henseende er jeg saa ubetinget enig med den højtærede Indenrigsminister, at jeg endda har lidt at føje til.

En ny Byggelov er især Udtryk for et af Tidens Opfattelse præget Forlig mellem de mange samfundsmæssige og privatøkonomiske Interesser, der knytter sig til Bebyggelsen og dens Vækst. Lige siden København i 1856 fik sin første egentlige Byggelov, har der ganske naturlig staaet Strid om

Samfundets Krav til Byggeriet og Ejendomsbesiddelsen, og det blev længe ringe nok med det offentliges Evne til at hævde sin Ret over for de Kræfter, som i Befolkningens Tilvækst og Boligtrangen først og fremmest ser Profitmuligheder. Naturligvis bragte Loven af 1856 en vis Orden i de kaotiske Byggeforskelde paa saadanne Forstadsgrunde, som i 1852 blev frigjort for Demarkationsservitutterne paa Arealet foran Fæstningen København. Men de hygiejniske Maal, Loven maalte med, var ansat saa forsigtigt, at den tillod en Bebyggelse paa tre Fjerdedele af Grunden, 6 Beboelseslag og Værelser paa 6 m² Gulvareal med 2½ m Loftshøjde, Bestemmelser, som i Virkeligheden førte Muligheden for Overbebyggelse og Overbefolkning i Boligerne med sig fra de gamle Bydele til de nye. Og som bekendt blev Muligheden kraftigt benyttet.

Nogen Anerkendelse har denne Lov dog faaet af en Boligekspert, som med Bitterhed bemærker, at den i hvert Fald kun godkendte Byens ældgamle Slumnejendomme, medens den næste Byggelov, den af 1871, ligefrem tillod Opførelse af de Slumkvarterer, der nu skæmmer det inderste Nørrebro og Vesterbro. Og hvad angaar Byggeloven af 1889, den endnu bestaaende Lov, gælder det, at skønt den rettede noget paa Synderne fra 1871, f. Eks ved Begrænsningen af Kælderlejlighederne, beholdt den dog de gamle Mindstemaal for Beboelsesrum, 2½ m Loftshøjde og 6 m² Gulvareal.

Stærkere har det bolighygiejniske Fremskridt i Lovgivningen altsaa ikke bevæget sig i de 33 Aar fra 1856 til 1889; og vil man nu, et halvt Aarhundrede senere og efter en Periode, hvor Byggeriet praktisk talt uden om Byggeloven i saa høj Grad har højnet Boligvæsenets sundhedsmæssige Standard, vide, hvilke Spor dette lykkelige Resultat da sætter sig i det foreliggende Lovforslag, saa finder man i § 55 ved Siden af den samme Loftshøjde paa 2½ m som i 1856 og 1889 ganske vist et forbedrende Paabud om, at der i hver ny Lejlighed skal være et Opholdsrum paa mindst 15 m², men til Gengæld er det kendte Mindstemaal af 6 m² for Gulvarealet i Beboelsesrum taget ud af Loven og overført til Vedtægten, hvor det efter Forlydende er nedsat til 4 m², hvis Lejligheden ogsaa indeholder et Værelse paa 18 m².

Imidlertid, Bemærkningerne til Lovforslaget indeholder ikke noget om § 55, og hverken i Kommunalbestyrelsens Bemærkninger til den tilsvarende § 53 i Fællesudvalgets Forslag eller til § 5 om Bygningsvedtægten gives der nogen særlig Begrun-